

Kmetijske in rokodelske Novice.

Na svetlobo dane od c. k. krajske kmetijske družbe.

Tečaj V.

V sredo 6. kozoperska 1847.

List 40.

Starček kraljiču.

Na kraju miru posvečenim
Kleči mož star, zrel sad prahú,
In zdiha za svojim zgubljenim,
Zamišljen v križ Bogá Sinú.

Ko loči se od svet'ga križa
Vtolažen in s pobožnostjo,
Suhôti se mertvaški bliža
Mertvaško vzame vùn glavó.

Ko sèmtertje jo ogleduje,
Prijaha memo kraljič mlad;
Ta, radovedin, poprašuje,
Zakaj tak gleda to merlad?

Na to kraljiču starček reče:
»Tù najti znaminje želím:
Je živel tiho alj sloveče,
Katerga glávo tù deržim?«

»Je živel morebit premožen
Ko kdajne čase slavni Krez?
Alj se je z mano vred nadložen
Opiral na beraški les?«

»Je kmética rodila njega,
Alj bil kraljeviga rodú? —
Zastonj! zastonj! od vsiga tega
Ne najdem znamnja, ne sledú.«

»Glej! vsi po smerti smo enaki —
Zatorej spomni se, kraljič!
De siromak si s siromaki,
De človek vstvarjen 'z nič — si nič.«

Zdej starček póta gré neznane. —
Kraljič pod križam obklečí,
Dokler cerkovnik zjutraj vstane,
In »Angelj Gabrijel« zvoní.

Emanuel Tomšič.

Kmetijske drobtinice razniga obsežka.

Kdor hoče žito žužka, to je, žitniga červa obvarovati, naj si nabere bezgoviga perja, naj ga poveže v snopičke, in naj snopičke položi sèmtertje po žitnici, posebno v kote in po špranjah,

dokler še ni nič ali saj clo malo žita v shrambo nasutiga bilo. — Potem začni vsak dan práv rahlo snopičke iz žitnice jemati in našel boš obilo tega merčesa na pirji nabraniga, ki ga z nogó potéptaj. Si takó 10 ali 14 dni ravnal, boš pregnal nadležne žužke. — Takó svetjejo nemške kmetijske Novice „illustirte Bauernzeitung“ imenovane.

Gosence iz repe ali zelja, ktere kmeto-vavcam dostikrat hudo nadlegujejo, na Českim takóle preganjajo: Cele mravljiša gojzdnih mravljá v žaklje naberejo, jih po repi ali zelji potresejo, in kmalo so gosence od njih pokončane. Kjer je dosti gojzdnih mravljá, ondi je to lahák pomoček.

En funt solí da pet funtov mastí pri reji goveje živine, pravi nek skušen živinorednik. To je pa le takrat, kadar živina zraven solí obilo piče dóbi, kér sol ima prečudno moč do želodca in vse njegove sokove. Sol oživlja poželjenje do piče; stori de se vžita piča do dobriga v želodcu pokuha, de gré vse bolj v kri, mesó in loj, in dostikrat tudi se clo slabo pičo v želodcu popravi, de mu ne škodje. — Če živinorednik ne more svoji živini solí dajati, kér je morebiti sam dovelj nima, ne bo nikdar svoje živine v nar boljši stan pripravil.

De se v dimniku clo nič saj ne prime, ki se preobilo nabrane dostikrat vnamejo, se lahko takóle pomaga: Zidar naj precéj na debelo oméče dimnik z navadno malto, kateri je pa še nekoliko solí, apna in ila primešal.

Mlade jagnjeta velikrat bolézin napade, ki se hrôm (Lähme) imenuje. Vsak to bolezin lahko spozná, ktera nar rajši 2 tedna stare jagnjeta napade. Jagnjiče postane žalostno, vročina ga mami in na vsih štirih nogah oterpne, ki so tako terde, de ne more več stati, ampak se mora vleči. Kmaló tiho obleží — in pogíne. — Tako bolne jagnjeta se ne dajo več ozdraviti; vsaka pomoč je zastonj. De ti pa na ti hudi bolezní zboléle ne bojo, véš, kaj imaš storiti? Ne dajaj doječim materam preveč dobre piče, posebno krompirja ne; in berž ko si zapazil, de začnó nekteri mladički takó bolehati, daj materam namest poprejšne predobre piče, ki premastno jagnjičam škodljivo mleko